

Finansdepartementet

Rapporten Förbättrad kontroll och uppföljning av privata utförare i kommuner och regioner (Statskontoret 2025:7)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerad rapport.

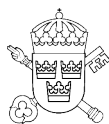
Ekobrottsmyndigheten arbetar brottsförebyggande såväl strategiskt som operativt och möter många kommuner och regioner. Utifrån Ekobrottsmyndighetens erfarenhet är kontroll och uppföljning bland de viktigaste verktygen för att förebygga att utsättas för ekonomisk brottslighet. Kontroll och uppföljning av privata utförare behöver utföras systematiskt och vara en integrerad del av ledningssystemet och verksamheten. Ekobrottsmyndigheten instämmer i Statskontorets bedömning att dessa verktyg skulle kunna användas på ett bättre sätt. Ekobrottsmyndigheten ställer sig därför bakom Statskontorets rekommendationer och tillstyrker förslagen.

Gällande inriktningen på rapporten har Statskontorets analys fokuserat på arbetet med att motverka välfärdsbrott. Ekobrottsmyndigheten vill understryka vad Statskontoret anför om att analysen kan ha bäring på kontroll och uppföljning i annat syfte än att motverka välfärdsbrott. Ekobrottsmyndigheten anser att kontroll och uppföljning bör skärpas generellt och att det är viktigt att inte begränsa de åtgärder som vidtas för att förbättra kontroll och uppföljning. Risker finns annars att kriminella fortsätter att utnyttja kommuner och regioner inom de delar av organisationen som inte berörs av förbättringsåtgärderna.

Ekobrottsmyndigheten vill därutöver framhålla följande delar av rapporten.

Avsnitt 1.2.8 Kommuner och regioner behöver tillgång till mer information för att kunna göra effektiva kontroller

Ekobrottsmyndigheten instämmer i att kommuner och regioner behöver ökad tillgång till information för att kunna genomföra effektiva kontroller t.ex. information om andra kommuners tidigare erfarenheter av en viss utförare och viss registerinformation. Samma behov har statliga myndigheter, företagare och privatpersoner som avser att ingå avtal med en privat aktör. Det finns i dag tekniska och juridiska hinder mot att dela information på ett effektivt sätt bl.a. har vissa associationsformer ett regelverk som försvårar insyn i verksamheten och ägarförhållandena. Ett register över leverantörer som fullgör kvalitetskrav i offentliga kontrakt skulle gynna den samhällsekonomiska effektiviteten i flera avseenden. Detta gäller särskilt om registret innehåller uppgifter om uppsagda avtal, företrädare för utföraren och uppgifter om leverantörer som tidigare blivit uteslutna från en upphandling eller ett valfritetssystem. Ekobrottsmyndigheten delar även bedömningen att den samordnade registerkontrollen behöver utvidgas för att kunna användas för fler uteslutningsgrunder.

Avsnitt 1.3.3 Regeringen bör överväga att utreda behovet av kompletterande statlig granskning

Ekobrottsmyndigheten ser positivt på förslaget att utreda om kommuners och regioners kontroll och uppföljning behöver kompletteras med en statlig granskning. Området behöver utvecklas i syfte att säkerställa att det finns en ändamålsenlig och effektiv kontroll som motverkar välfärdsbrott.

Avsnitt 1.3.4 Regeringen bör utreda hinder för kommuner och regioner att anmäla välfärdsbrott

Ekobrottsmyndigheten delar bilden att kommuner och regioner inte anmäler välfärdsbrott i tillräcklig utsträckning. Det är av stor vikt att fler brott inom välfärden anmäls, så att brotten blir mer synliga för de brottsbekämpande myndigheterna, och att brott som anmäls prioriteras. Det är angeläget att utreda huruvida det föreligger faktiska eller upplevda hinder mot att kommuner och regioner anmäler brott samt att ta fram förslag på åtgärder för att komma till rätta med problematiken.

Avsnitt 4.2.1 Kommuner och regioner behöver bättre tillgång till information kopplat till köp av verksamhet

Den nya sekretessbrytande bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen, som föreslagits träda i kraft den 1 december 2025, blir viktig när det gäller kommunernas möjligheter att dela information med varandra. Ekobrottsmyndigheten instämmer i att det finns en uppfattning bland kommunanställda att befintliga sekretessregler hindrar informationsflödet mellan förvaltningar inom en kommun och mellan kommuner. Det är avgörande att den nya bestämmelsen tillämpas så att det i praktiken kommer till stånd ett informationsutbyte. Landets kommuner och regioner behöver ha en samsyn kring att informationsdelning är en grundförutsättning för att det gemensamma samhällsuppdraget ska kunna lösas.

Avsnitt 4.2.2 Kommuner och regioner har inte tillräckliga verktyg för att tillämpa reglerna för uteslutning

I lägesbilden för 2025 lyfte Ekobrottsmyndigheten fram att systemet för och hanteringen av offentliga upphandlingar inte har tillräcklig motståndskraft mot kriminella aktörer. Reglerna för uteslutning är bland annat svåra att tillämpa. För att genomföra bättre kontroller i samband med upphandling och avtalsuppföljning behöver myndigheter, kommuner och regioner höja sin kunskap samt avsätta mer resurser. Den så kallade sanningsförsäkringen, där leverantören själv intygar att lagar, regler och villkor i avtal följs, är en särskild sårbarhet och bidrar till att det i vissa branscher har blivit svårt för seriösa företag att tilldelas upphandlingskontrakt.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. Verksjuristen Karin Strömgren har varit föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedition till
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
fi.ofa.k.remisser@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se